

25 04 2016

Dj-8 nr. 346

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

(nr.301 din 01.07.2016)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, și ale Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001 și expune următoarele.

I. Evaluarea generală a proiectului de lege:

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fiind aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.814 din 30.06.2016, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit notei informative, proiectul de lege este elaborat în scopul ralierei legislației naționale la recomandările standardelor europene și internaționale în ceea ce privește combaterea infracțiunilor și contravențiilor motivate de prejudecată (ură socială, națională, rasială, sau religioasă). Reglementările propuse înlocuiesc în întreaga legislație penală și contravențională circumstanță agravantă „săvîrșirea infracțiunii din motive de ură socială, națională, rasială, sau religioasă” cu circumstanță agravantă „săvîrșirea infracțiunii din motive de prejudecată, dispreț sau ură”. Astfel, proiectul propune formularea unei definiții noi, clare și complete privind „motivele de prejudecată, dispreț sau ură” și introduce această circumstanță agravantă pentru infracțiuni și contravenții stabilite de legislația națională.

4. Atenționăm că, în prezent potrivit art.64 alin.(2) din Codul penal cît și art.34 alin.(1) din Codul contravențional, **unitatea convențională de amendă este egală cu 20 de lei**, însă în Parlament se află în procedura de examinare proiectul **nr.269 din 16.06.2016** potrivit căruia, aceasta, se propune a fi substituită cu sintagma „1% din salariul mediu lunar pe economie prognozat, stabilit prin

hotărîrea de Guvern în vigoare la momentul săvârşirii faptei". Prin urmare, atenţionăm că, proiectul supus avizării, urmează a fi coordonat cu prevederile proiectul nominalizat.

5. Totodată relevăm că, discriminarea constituie o încălcare a legislaţiei, dar nu orice încălcare a legislaţiei trebuie să fie supusă unor forme rigide de sancţionare, aşa cum este răspunderea penală. Considerăm că, faptele de discriminare nu presupun un nivel de gravitate atât de înalt, încît o persoană care le comite să fie supusă răspunderii penale, eventual să-i fie aplicată o pedeapsă mai mare decît cea stabilită în lege. Este de menţionat că, faptele de discriminare afectează persoana supusă discriminării, însă cea mai echitabilă formă a răspunderii pentru nerespectarea legislaţiei în domeniul discriminării este răspunderea civilă, în care persoana vinovată va trebui să compenseze prejudiciul material şi moral cauzat persoanei supuse discriminării.

De asemenea, menţionăm că, în Republica Moldova, sancţiunile contravenţionale şi alte forme de penalizare aplicate de autorităţile publice au un caracter individual - ele se aplică persoanelor care încalcă legislaţia într-un regim privat.

Prin urmare, recomandăm de a mai analiza suplimentar necesitatea includerii în Codul penal a circumstanţelor agravante pentru infracţiunile contra patrimoniului prevăzute la art.187, art.188 şi art. 193, sau alte norme ca de exemplu infracţiuni contra ordinii publice cum ar fi art. 287 Huliganismul.

II. Privitor la concordanţa proiectului de lege cu prevederile legislaţiei:

1. La Art.I din proiect:

- la **pct.7, ce completează art.155 cu alin.(2)**, sugerăm ca după cuvintele „se pedepseşte cu amendă ” să se introducă cuvintele „în mărime”, aşa cum este stabilit în restul articolelor din Codul penal;

- la **pct.23**, autorul proiectului propune completări cu calificativul „de motive de prejudecată, dispreţ sau ură” a infracţiunilor contra familiei şi minorilor stabilite la art.206 *Traficul de copii*, corespunzător sugerăm să se completeze cu acest calificativ si art.165 *Traficul de fiinţe umane* din Codul Penal. (Obiecţia va fi valabilă si pentru infracţiunile privind viaţa sexuală prevăzute la art.174, art.175, art.175¹ din Codul penal);

- la **pct.27, ce redă art.346 în redacţie nouă**, în conţinutul normei ce se referă la latura obiectivă a infracţiunii, nu este clar dacă „...*limitarea directă sau indirectă, a drepturilor ori stabilirea de avantaje, directe sau indirecte persoanelor...*” constituie acţiuni care formează alternativ actul de conduită interzis al infracţiunii (fiind în prezenţa unei componente alternative) sau reprezintă

rezultatul (consecința) acțiunilor intenționate ale făptuitorului. De asemenea, utilizarea unor concepte cu un grad înalt de generalitate precum „...înjosirea onoarei și demnității naționale”, considerăm că ridică semne de întrebare cu privire la aplicabilitatea acestora la situații concrete. Prin urmare, sugerăm revizuirea normelor prevăzute în proiect, astfel încât aceasta să fie clară și accesibilă, fără a fi susceptibilă de interpretări abuzive.

2. La articolul II din proiect:

- la pct. 3, completarea art. 69 cu alin. (3), pentru o redactare conform normelor de tehnică legislativă, sugerăm omiterea virgulei imediat după dispozitivul normei;

III. Atenționăm că, pentru a exclude apariția unor reglementări contradictorii, suprapuneri de norme juridice și divergențe de ordin tehnic, ce țin de încadrarea normelor de modificare și/sau completare din punct de vedere a tehnicii legislative, urmează să se țină cont că, în Parlament, se examinează proiectele de legi: nr.161 din 13.04.2016; nr.169 din 20.04.2016; nr.183 din 28.04.2016; nr.189 din 03.04.2016 nr.191 din 04.05.2016; nr.192 din 04.05.2016; nr.194 din 05.05.2016; nr.205 din 12.05.2016, nr.234 din 26.05.2016; nr.238 din 27.05.2016; nr.246 din 02.06.2016; nr.268 din 15.06.2016; nr.269 din 16.06.2016; nr.277 din 20.06.2016; nr.296 din 29.06.2016 ș.a., care de asemenea propun ajustarea Codului penal și Codului contravențional. Astfel, potrivit art.56 alin.(5) din Regulamentul Parlamentului, este stabilit că, dacă sînt înregistrate mai multe proiecte de acte legislative ce vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ, la propunerea comisiei sesizate în fond, acestea pot fi comasate, pentru examinare în lectura a doua, într-un singur proiect.

Procedura legislativă de înaintare a proiectului spre examinare în Parlament a fost respectată, iar oportunitatea examinării și adoptării acestuia aparține legislativului.

Ex. T.Rotaru
Tel. 3-96

**Șef Direcție
Ion CREANGĂ**